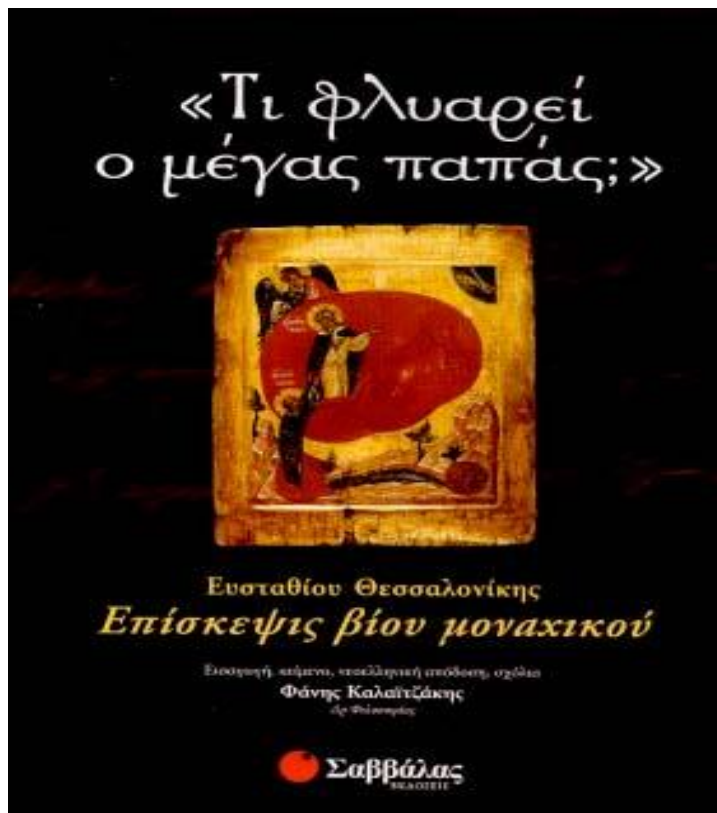

Παρουσίαση του έργου του αγίου Ευσταθίου Θεσσαλονίκης:
Τι φλυαρεί ο μέγας παπάς;

Φωτογράφιση ορισμένων Μοναχών και Ηγουμένου από τον
δωδέκατο αιώνα.

Σεβασμιότατου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου
Ιεροθέου.

Ο άγιος Ευστάθιος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης έζησε και εποίμανε το ποίμνιο της Θεσσαλονίκης τον δωδέκατο αιώνα σε μια κρίσιμη εποχή για την Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Έχει επαινεθή για την παιδεία του και την γνώση της εκκλησιαστικής παραδόσεως που τον διέκρινε, αλλά και για τις μελέτες του πάνω σε διάφορα θέματα.

Μεταξύ των έργων του είναι και το έργο με τίτλο «Επίσκεψις βίου μοναχικού επί διορθώσει των περί αυτόν», στο οποίο εξετάζει τον

μοναχικό βίο σύμφωνα με τις ορθόδοξες εκκλησιαστικές παραδόσεις, και επιδιώκει την διόρθωση των κακώς κειμένων του μοναχικού βίου. Το έργο αυτό εκδόθηκε τελευταία από τον εκδοτικό οίκο Σαββάλας, σε κείμενο και μετάφραση, αλλά και εισαγωγικά σχόλια από τον Φάνη Καλαϊτζάκη Δρ. Φιλολογίας με τίτλο «τι φλυαρεί ο μέγας παπάς;» που ήταν λόγος τον οποίο έλεγαν μερικοί σύγχρονοί του, αναφερόμενοι στις κατά καιρούς παρατηρήσεις του αγίου Ευσταθίου.

Διαβάζοντας κανείς το κείμενο του αγίου Ευσταθίου Θεσσαλονίκης, παρατηρεί ότι, αφ' ενός μεν αγαπά τον ορθόδοξο παραδοσιακό μοναχισμό, τον οποίο γνωρίζει καλά, όπως τον συνάντησε στην Κωνσταντινούπολη, αφ' ετέρου δε παρουσιάζει τις εκτροπές του, όπως ακριβώς εκφράζονταν την εποχή εκείνη στην Θεσσαλονίκη. Το κείμενο είναι αρκετά ενδιαφέρον. Με το άρθρο αυτό θα ήθελα απλώς να επισημάνω μερικά ενδιαφέροντα σημεία, τα οποία αποτελούν τα κεντρικά σημεία του όλου έργου.

1. Ο υψηλός σκοπός του μοναχισμού.

Ο άγιος Ευστάθιος χρησιμοποιεί διαφόρους χαρακτηρισμούς για να παρουσιάσει την ζωή των ορθοδόξων μοναχών, όταν αυτοί ζουν μέσα στα αυθεντικά πλαίσια της εκκλησιαστικής παραδόσεως. Και αυτό είναι σημαντικό, γιατί μόνον όταν κανείς αγαπά και γνωρίζει τον ορθόδοξο μοναχισμό έχει τα εχέγγυα για να προτείνει λύσεις για την διόρθωση των κακώς κειμένων.

Αναφερόμενος ο άγιος Ευστάθιος στους τελείους μοναχούς τους ονομάζει «αληθείς Ναζιραίους», «αναχωρητάς», «ευλογητούς δραπέτας» που ξέφυγαν από τον άρχοντα της κακίας και προσέδραμαν στον ελευθερωτή Δεσπότη Χριστό. Οι τέλειοι μοναχοί είναι «όσιοι τω Θεώ», οι «αντί των κοσμοπολιτών ουρανοπολίται». Η ζωή των αληθινών μοναχών είναι αποστολική και γι' αυτό αγγελική.

Οι μοναχοί αποτελούν το «τάγμα το μοναχικόν», «το θείον τω όντι», είναι «στρατός ιερός», «Θεού παρεμβολή», «εκλεκτοί κυρίω», «ένδοξοι του ουρανού», «στρατιώται κατά του αποστάτου και ανάρτου δαίμονος», «αγγέλων μιμηταί», «αρετής αυτοί δοχεία», «μύρου θεία αγγεία», «αποστολικά εκμαγεία», «παράδεισοι σωτήριοι», «το πάγκαλον τάγμα». Ο μοναχός είναι «πολίτης ουρανού», είναι «ζωγράφος αρετής απηκριβωμένης», είναι «υπερκόσμιος», «θεοκήρυξ», «ο αναπλάσας κατά μόνας την καρδίαν αυτού», είναι εκείνος που κατοικεί μέσα στην θεωρία του Θεού και γι' αυτό είναι «φιλόσοφος όντως», και βεβαίως «παραστάτης Θεού» .

Σε όλο το κείμενό του ο άγιος Ευστάθιος, ακόμη και τότε που καταδικάζει μερικές ενέργειες κοσμικών μοναχών, παρουσιάζει την αξία του μοναχικού βίου, την ευλογημένη αυτή ζωή, την οποία ακολούθησαν οι Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, οι Απόστολοι αλλά και οι όσιοι ασκητές δια μέσου των αιώνων. Δεν αρνείται τον μοναχισμό, αλλά τον δέχεται ως την κατ' εξοχήν ευαγγελική ζωή.

2. Οι τρεις τάξεις των μοναχών.

Ο άγιος Ευστάθιος χωρίζει την μοναχική ζωή σε τρεις κατηγορίες, ήτοι των «νεοσυλλέκτων», δηλαδή των εισαγωγικών, των «μανδυωτών» και των «μεγαλοσχήμων». Οι όροι αυτοί διαφοροποιούνται σε άλλα σημεία του έργου του, αφού οι νεοσύλλεκτοι ονομάζονται εισαγωγικοί ακόμη και μικροσχήμονες, οι μανδυώτες χαρακτηρίζονται δευτεροσχήμονες και οι τέλειοι μοναχοί λέγονται μεγαλοσχήμονες. Και αλλού κάνει λόγο για τους μεγαλοσχήμονες, τους έχοντας μικρό σχήμα λόγω της εισαγωγής, και τους μέσους - τους μανδυώτες. Σε μερικές παραγράφους αναφέρεται στις δύο πρώτες βαθμίδες της μοναχικής ζωής, αλλά κυρίως αφιερώνει μεγάλο μέρος του έργου του για να αναφερθή στους μεγαλοσχήμονες στους οποίους κυρίως αποδίδει ευθύνη για την αλλοίωση του μοναχικού βίου στην εποχή του.

3. Η ζωή των μοναχών όπως φαίνεται στην τελετή της κουράς.

Στο κείμενό του αυτό ο άγιος Ευστάθιος αναφέρεται στην ακολουθία του μοναχικού σχήματος και αναλύει τις υποσχέσεις που δίδουν οι μοναχοί κατά την κουρά τους, τις ευχές που διαβάζει ο Ιερέυς ο οποίος κάνει την κουρά. Επίσης ερμηνεύει τις συμβολικές πράξεις που γίνονται κατά την τελετή της κουράς, τον συμβολισμό των μοναχικών ενδυμάτων, ακόμη εξηγεί και την σημασία του μαύρου χρώματος, του χρώματος του μοναχικού ενδύματος, του ράσου, της αποκοπής των μαλλιών, των λαμπάδων κλπ. Όλα αυτά δείχνουν τον σκοπό και το έργο της μοναχικής ζωής, τον στόχο του μοναχισμού και την υψηλή του αποστολή. Και αυτή η κουρά της κεφαλής, είναι δείγμα ότι ο μοναχός προσφέρεται στον Θεό ως «ιερείον», δηλαδή ως ιερό σφάγιο προς Θυσίαν. Η ανάλυση αυτή επεκτείνεται σε μεγάλο μέρος του κειμένου του αγίου Ευσταθίου, όπου γίνονται ευστοχώτατες παρατηρήσεις.

4. Πεπτωκότες μοναχοί

Μαζί με την ανάλυση της τελετής της κουράς, ο άγιος Ευστάθιος αναφέρεται διεξοδικότατα στην πτώση του μοναχικού βίου που παρατηρείτο στην εποχή του, αφού πολλοί μοναχοί δεν ανταποκρίνονταν στο υψηλό αυτό έργο του μοναχού, δεν ζούσαν σύμφωνα με τις υποσχέσεις τις οποίες είχαν δώσει στον Θεό κατά την τελετή της μοναχικής κουράς, δεν ανταποκρίνονταν στον υψηλό σκοπό της μοναχικής ζωής, την οποία είχε διαγράψει προηγουμένως.

Μεταξύ των στοιχείων που δείχνουν την πτώση των μοναχών είναι, το ότι εγκατέλειψαν τα μοναστήρια τους και περιφέρονταν στον κόσμο, ασχολούνταν με το εμπόριο και τις επιχειρήσεις τους. Παρουσιάζοντας, ο άγιος Ευστάθιος, τα όσα είχαν υποσχεθή, οι μοναχοί, στον Θεό κατά την τελετή της κουράς τους, βρίσκει την ευκαιρία να σημειώσει τις αποκλίσεις από την μοναχική πολιτεία και μάλιστα χρησιμοποιεί λόγους αυστηρούς και χαρακτηρισμούς βαρείς. Αντίθετα με όσα υποσχέθηκαν οι πεπτωκότες αυτοί μοναχοί, εκδηλώνουν οργή, θυμό, που ομοιάζει με φίδι το οποίο ετοιμάζεται να επιτεθή, έπαρση και αλαζονεία, καλλιεργούν την διχόνοια που την

ακολουθούν οι άγριες φωνές, εκδηλώνουν την ελευθεροστομία, ομιλούν με θρασύτητα και σε τέτοιες καταστάσεις λένουν ανοησίες, οπότε ομοιάζουν με δαιμονισμένο και πολλά άλλα που δείχνουν την πτώση τους από την αληθινή πολιτεία της μοναχικής ζωής.

Κυρίως ο άγιος Ευστάθιος κατηγορεί, το ότι περιφέρονται οι μοναχοί μέσα στον κόσμο, εγκαταλείποντας τα μοναστήρια τους και την ησυχαστική - θεωρητική ζωή, στην οποία κλήθηκαν να βαδίσουν και βεβαίως κατηγορεί το εμπορικό πνεύμα που αναπτύσσουν οι μεγάλοσχημοι μοναχοί. Στο σημείο αυτό είναι εκφραστικότερος.

Η όλη δραστηριότητα των μοναχών αυτών συνδέεται με το εμπόριο και την κερδοσκοπία, αφού ασχολούνται κυρίως περί «κτήσεως, υπάρξεως και επικτήσεως». Εκμεταλλεύονται την μοναχική τους ιδιότητα για να πλουτίσουν. Μάλιστα ο άγιος φθάνει στο σημείο να χαρακτηρίσει ένα τέτοιο μοναχό ειρωνικώς ως «άγιον πλουτοκράτην», καθώς επίσης τον ονομάζει «πραγματευτικόν, και αεργόν, και εμπορευτικόν, και εμπολαίον, και κερδώνον» και οτιδήποτε άλλο παρά «μεγαλόσχημον». Κάνει δε πολύ ακριβείς περιγραφές των κοσμικών εμπορικών δραστηριοτήτων των μοναχών της εποχής του για το σιτάρι, τον οίνο κλπ..

Επίσης από το κείμενο του αγίου Ευσταθίου φαίνεται ότι, οι μοναχοί υποτιμούσαν το αρχιερατικό αξίωμα, και αποδεσμεύονταν από την ποιμαντική ευθύνη των Επισκόπων. Γράφει ότι, οι μοναχοί αυτοί σηκώνουν το κεφάλι τους έναντι των Αρχιερέων που τους κείρουν στην μοναχική ζωή, θεωρούν ότι αυτοί είναι οι κεφαλές, ενώ στην πραγματικότητα είναι, «αυχένες όντες ακέφαλοι» και με την αλαζονεία τους αυτή αποδεικνύονται χειροποίητα αντικείμενα που αντιλέγουν σε αυτόν που τους δημιούργησε, δηλαδή στον Θεό. Οι αλαζόνες αυτοί μοναχοί δεν αντιλαμβάνονται ότι διαφέρουν πολύ από τον επισκοπικό βαθμό, αν και αυτοί είναι απλώς πατέρες, ενώ ο Αρχιερέυς είναι «πατήρ πατέρων». Οι μοναχοί αυτοί, καθώς επίσης και ο Ηγούμενος, είναι

ποιμένες, αλλά «αρχιποίμην ο αρχιερεύς, επεί και ηγουμένων ύπερθεν έλαχεν είναι». Ο Επίσκοπος είναι πατήρ πατέρων και Ηγούμενος των Ηγουμένων.

Τέτοιοι όμως μοναχοί έχουν απαρνηθή όλα εκείνα που υποσχέθηκαν κατά την τελετή της κουράς τους και απέτυχαν του σκοπού τους. Με την εξωτερική, επίπλαστη συμπεριφορά τους εξαπατούν τους ανθρώπους, ενώ είναι οι μεγαλύτεροι εχθροί τους. Στην όψη τους είναι γλυκύτατοι, αλλά στο βάθος της ψυχής τους ανάλγητοι και ξινοί. Τέτοιοι μοναχοί που συνιστούν μια ιδιαίτερη μοναχική κοινότητα είναι καρφιά μέσα στο Σώμα της Εκκλησίας: «τη αγιωτάτη εκκλησία όσα και τινας ήλους προσπήξαντες». Στην πραγματικότητα, αντί να είναι η δόξα της Εκκλησίας, γίνονται η πληγή της.

5. Ανεπίσκοποι Ηγούμενοι

Στο κείμενο που μελετάμε ο άγιος Ευστάθιος αναφέρεται διεξοδικώς στην αλαζονική συμπεριφορά μερικών Ηγουμένων στην εποχή του, και από αυτά που γράφει φαίνεται ότι, έχει υπ' όψη του την νοοτροπία και διαγωγή ενός Ηγουμένου ο οποίος είχε απομακρυνθή από την αληθινή του αποστολή και κυρίως περιφρονούσε τον Επίσκοπό του. Στο σημείο αυτό θα κάνω μια αναφορά με συνοπτικό τρόπο, γιατί ο λόγος του αγίου Ευσταθίου είναι πολύ σημαντικός. Αν διαβάση κανείς το κείμενο του αγίου Ευσταθίου, θα διαπιστώση την ανάρμοστη διαγωγή των Ηγουμένων της εποχής του, που εκτός του ότι βρίσκονταν έξω από τα εκκλησιαστικά πλαίσια, συγχρόνως εκδήλωναν και στοιχεία ψυχοπαθολογίας.

Γενικά, η θέση του Ηγουμένου στην Εκκλησία είναι σημαντική, αφού ο Ηγούμενος που ανταποκρίνεται στον σκοπό του και την υψηλή αποστολή του, «βραχύ τι αγγέλου ηλαττώσθαι» και είναι έκτυπη εικόνα του αγγέλου. Όμως είναι κατώτερος από τον Επίσκοπο, στον οποίο οφείλει υπακοή. Ίσως ο συγκεκριμένος Ηγούμενος, που έχει υπ' όψη του ο άγιος Ευστάθιος, είχε απομακρυνθή από τον υψηλό σκοπό της

αποστολής του και εξέφραζε με τον τρόπο αυτόν την πτωτική του κατάσταση και νοοτροπία.

Κατ' αρχάς ο Ηγούμενος, στον οποίο αναφέρεται ο άγιος Ευστάθιος, έχει αφήσει το πραγματικό του έργο και την ουσιαστική του αποστολή και ασχολείται με το εμπόριο. Οι λόγοι του είναι λόγοι κοσμικής ζωής και λόγοι της αγοράς, είναι δηλαδή «λόγοι παντοίοι τυρβαστικοί». Ασχολείται με τα αμπέλια, τις εληές, τα σύκα κλπ.

Έπειτα, με την όλη διαγωγή του γίνεται ο φόβος και ο τρόμος της περιοχής, γι' αυτό λέγει: «ώ κατά επισκόπων μέγιστε, και εν τοις καθ' ημάς φοβερώτατε». Και βέβαια με τέτοια συμπεριφορά δεν έχει ούτε ένα καλό μοναχό στο κοινόβιό του, ακριβώς γιατί με την ζωή του έχει γίνει παράδειγμα κάκιστο στους μοναχούς του. Λέγει δε ότι θα ήταν αγαπητός σε αυτόν και αν εύρισκε μόνον ένα καλό μοναχό κάτω από την ποιμαντική ευθύνη αυτού του Ηγουμένου. «Αγαπητός γαρ ευρημένος και ο είς, και ούτω μόνος, και μοναδός, και μοναχός, και μονάζων, και μοναστής, και επώνυμος τη μονή...».

Η αλαζονεία όμως του Ηγουμένου αυτού εκδηλώνεται κυρίως έναντι του Επισκόπου του, τον οποίο δεν δέχεται και έτσι παραμένει αυτεπίσκοπος. Προσπαθεί να υπερκεράση τον Επίσκοπο από φθόνο και εγωισμό, δεν ανέχεται να επαινείται ο Επίσκοπος περισσότερο από αυτόν, θεωρεί ύβρη και ταπείνωση το να σκύψη την κεφαλή του μπροστά στον Επίσκοπο και να βγή να τον προϋπαντήσει στην Μονή του. Ακόμη δε αισθάνεται να εξευτελίζεται και όταν σηκώνεται από το κάθισμά του για να τον χαιρετίσει. Τρέμει ακόμη μήπως του κάνει κάποια παρατήρηση. Αντιδρά με αλλόκοτο τρόπο και συμπεριφορά έναντι του Επισκόπου με την πρόστυχη και υποκριτική συμπεριφορά που δείχνουν οι “πόρνες στους πελάτες τους”.

Η συμπεριφορά του Ηγουμένου αυτού είναι σχιζοφρενική. Ενώ κατ' ουσίαν αναγνωρίζει την σημασία του Επισκόπου στην εκκλησια-

στική ζωή, και γι' αυτό μερικές φορές για να λύση ένα θέμα λέγει: «αλλά και επίσκοπός ειμι», θεωρώντας τον εαυτό του Επίσκοπο, και κατ' αυτόν τον τρόπο ιδιοποιείται το έργο του Επισκόπου, εν τούτοις άλλες φορές ανακράζει: «τι μετέχει εν ημίν ο επίσκοπος;», δηλαδή τι ανακατεύεται με μάς, τι δουλειά έχει ο Επίσκοπος; Αυτό σημαίνει ότι, καίτοι είναι Πρεσβύτερος - Ηγούμενος εν τούτοις συμπεριφέρεται ωσάν να είναι Επίσκοπος, υποτιμώντας όμως τον Επίσκοπο που έχει λάβει από τον Θεό το χάρισμα και την διακονία να ποιμαίνει τον λαό.

Όμως, ο Επίσκοπος «χρီးι πνευματικώς· τελειοί θεοπρεπώς· περιοδευτής εστι αποστολικός», δικάζει και κρίνει τους ανθρώπους. Αντίθετα, ο Ηγούμενος έχει λάβει το χρίσμα από τον Επίσκοπο και βεβαίως το έργο του είναι διαφορετικό από αυτόν. Τελικά, ο συγκεκριμένος Ηγούμενος, αντί να κάνει υπακοή στον Επίσκοπο, «ου παύη εξοπλιζόμενος εις αρχιερωσύνης πόλεμον, της θεομιμήτου», δηλαδή δεν σταματά να οπλίζεται εναντίον του Αρχιερέως. Σκοπός του είναι να επιτύχη μια πρόστυχη νίκη σε βάρος του, πέφτει επάνω του σαν ελέφαντας με την μαύρη προβοσκίδα του, ώστε αφού τον νικήση, στην συνέχεια να υποτάξη όλους τους υπόλοιπους με ευκολία.

Επιτίθεται αυτός ο Ηγούμενος εναντίον του Επισκόπου, τον οποίο συκοφαντεί συνεχώς και στα πλούσια τραπέζια που κάνει και στα πανηγύρια και τις γιορτές που διοργανώνει. Είναι εύστοχη η παρατήρηση του αγίου Ευσταθίου ότι, ο υπερφίαλος και ανεπίσκοπος αυτός Ηγούμενος, στα πλούσια τραπέζια μαζί με τα εδέσματα τρώει και τον Επίσκοπο, και δεν χορταίνει να τον τρώγη, οπότε του μένει ένα τέτοιο έδεσμα για πολλές μέρες για να τρώγη και να ευχαριστιέται. Γράφει: «Εξάρτυε λαμπράς τραπέζας, πολυανθρώπους· και τοις όψοις παραμιγνύων κατέσθιε και τον αρχιερέα. Και μηδέ κορέννυσο, ίνα εις πολυήμερον αυτόν ταμιεύη τροφήν και τρυφήν». Αλλά μαζί με τα τραπέζια κάνει και γιορτές τις οποίες πανηγυρίζει «δαπανών κατ' αυτού». Στα τραπέζια και τα πανηγύρια δεν μένει «βέλος ηγουμενικόν πετόμενον κατ' αυτού». Ως βέλος ηγουμενικό εννοεί την συκοφαντία, αφού

συνεχώς κατηγορεί τον Επίσκοπο ότι είναι «δύσχρηστος», «πολυπράγμων», «εξεταστικός», που θέλει να ανακατεύεται σε όλα και είναι «κανόνων ψηλαφητής», αφού όλα τα εξετάζει βάσει των ιερών Κανόνων. Και με τον τρόπο αυτό «βλασφημείται ο αρχιερέυς» από τον αλαζόνα Ηγούμενο.

Η αιτία δε της επιθέσεως του Ηγουμένου εναντίον του Επισκόπου με τους τρόπους αυτούς που περιγράφονται είναι, αφ' ενός μεν επειδή θέλει να είναι ανεξέλεγκτος, χωρίς να τηρή τους ιερούς Κανόνας, αφ' ετέρου δε είναι το «αλαζονικόν και η διαβολική έπαρσις». Αλλά, όμως, δεν μπορεί να υπάρξη εκκλησιαστική ζωή χωρίς τον Επίσκοπο, γιατί, όπως λέγει σαφώς ο άγιος Ευστάθιος Θεσσαλονίκης, την περιοχή που δεν την ποιμαίνει ο Επίσκοπος, ο οποίος αποστέλλεται από τον Θεό δια της Εκκλησίας, «ουδέ ο Κύριος επισκοπεί». Όταν, δηλαδή, ένας Ηγούμενος απομακρύνει τον Επίσκοπο από την Μονή του, ή αποκόπτει την Μονή του από τον Επίσκοπο και δεν δέχεται να υποτάσσεται στον Επίσκοπο του τόπου του, τότε ούτε ο Χριστός επισκοπεί και διαφεντεύει στην Μονή του, και επομένως η Μονή αυτή είναι ενέργημα και υποχείριο του διαβόλου, τόπος του σατανά.

Όμως, η υπακοή του Ηγουμένου στον Επίσκοπο είναι ελαφρύτερος ζυγός από το να στηρίζεται στον εαυτό του και τον λογισμό του. Γράφει ο άγιος Ευστάθιος: «ινατί εκφεύγεις αυτόν (δηλαδή τον Επίσκοπο); Τις ο απ' εκείνου φόβος έν σοι; Ελαφρός σοί εστιν ο εξ εκείνου ζυγός. Και τι καταρριπτείς αυτόν, σκληρόν υπέχων τράχηλον; Αλλά βαρύς· και υπόμενε». Και όταν ένας Επίσκοπος γίνη αγκάθι πάνω στο σώμα του Ηγουμένου και τότε το αγκάθι αυτό βγαίνει με την υπομονή που του χαρίζει ο Θεός και όχι με άλλους βίαιους τρόπους με τους οποίους πονά περισσότερο.

Επειδή ο άγιος Ευστάθιος έχει υπ' όψη του ότι, ο Ηγούμενος έχοντας μια τέτοια συμπεριφορά έναντι του Επισκόπου του ταυτόχρονα εξουσιάζει πολλούς μοναχούς και τους θέτει κάτω από την δική του

τυραννική εξουσία με την λεγόμενη υπακοή, ο άγιος Ευστάθιος στρέφεται στους μοναχούς που έχουν έναν τέτοιο υπερφίαλο και αλαζόνα Ηγούμενο και τους προτρέπει να εγκαταλείψουν τον Ηγούμενο που δεν υπακούει στον Επίσκοπο και την Εκκλησία. «Άφες τοίνυν τον ηγούμενον, ότε σοι τα προς αμαρτίαν κοσμικά επιτέλλεται λαλείν απλώς». Και αυτό το λέγει γιατί, όπως εξηγεί, ο μοναχός δεν είναι δούλος του Ηγουμένου, αλλά αδελφός και σύνδουλός του, αφού και οι δυο τους είναι δούλοι του Χριστού, αλλά είναι και μαθητής του. Και βέβαια κανείς μαθητής που γνωρίζει τι θέλει ο Χριστός δεν κάνει υπακοή σ' ένα δάσκαλο που του υποδεικνύει τα εντελώς αντίθετα από εκείνα που ζητά ο Χριστός.

Στρεφόμενος δε ο άγιος Ευστάθιος προς τον υπερφίαλο μεγαλόσχημο Ηγούμενο λέγει: «Άφες το αγέρωχον· σκοράκισον (αποδίωξε) το φίλαρχον, και δι' αυτό άναρχον· απόθου την οίησιν (αλαζονεία)”. Και ερωτά τον υπερφίαλο Ηγούμενο: Ποιός Κανόνας είναι αυτός που σε αφήνει «αδέσποτον, ακυρίευτον, άναρχον, ακέφαλον, ανεκλόγιστον, αλογοπράγητον; ». Άλλωστε «ουδέν έθνος αβασίλευτον» .

Επειδή δε ο άγιος Ευστάθιος γνωρίζει ότι, ο Ηγούμενος δυσανασχετεί με όσα του λέγει και θεωρεί ότι με όσα γράφει βασανίζεται και προσβάλλεται, γιατί δεν θέλει να τον δασκαλεύουν οι άλλοι, επειδή νομίζει ότι αυτός είναι ο διδάσκαλος, γι' αυτό προς το τέλος γράφει ότι, δεν θα παύση να λέγη την γνώμη του, ακόμη και αν σκάση από τον θυμό του. «Εγώ δε ουκ αν ποτέ σιωπήσωμαι, ει και διαρραγείης θυμούμενος». Και στην συνέχεια γράφει ότι, τα λέγει αυτά όχι για τον ίδιο και για μερικούς άλλους ομοίους του, που δεν θέλουν να διορθωθούν, αλλά για εκείνους τους οποίους ο Ηγούμενος εξαπατά, προκαλώντας μεγάλη σύγχυση στην Εκκλησία. Τα λέγω αυτά, γράφει, κυρίως «διά τους λοιπούς αδελφούς, ούς φενακίζειν εθέλων, το του Θεού διαταράττεις ούτω πολίτευμα». Ο άγιος Ευστάθιος αισθάνεται την υποχρέωση να ελέγξη ένα τέτοιο θρασύτατο και αλαζόνα Ηγούμενο, που είναι ο φόβος της περιοχής και εκείνος που βάζει κατ' εξοχήν καρφιά στο

Σώμα της Εκκλησίας, δηλαδή σταυρώνει την Εκκλησία. Και αν δεν το κάνει αυτό ο Επίσκοπος, δεν μπορεί κανείς άλλος να το κάνει. Γράφει χαρακτηριστικά: «Λέγω δη σοι τολμήσας, ως ει μη ο επίσκοπος, τις άρα έτερος θαρρήσει προς σε λαλήσαι;» .

Η φωτογράφιση του υπερφίαλου και αλαζόνα Ηγουμένου του δωδεκάτου αιώνας από τον άγιο Ευστάθιο Θεσσαλονίκης είναι μια φωτογράφιση και μερικών καταστάσεων της σημερινής εποχής. Βεβαίως και σήμερα υπάρχουν άγιοι μοναχοί και άγιοι Ηγούμενοι, αλλά και μοναχοί και Ηγούμενοι που είναι επιλήσμονες του υψηλού τους σκοπού και της υψηλής αποστολής τους. Γι' αυτό και η ευθύνη των Επισκόπων που αγαπούν τον μοναχισμό και σέβονται τις εκκλησιαστικές παραδόσεις, πρέπει να είναι όμοια με την ευθύνη που αισθανόταν ο άγιος Ευστάθιος Θεσσαλονίκης.

Με αυτό το αίσθημα της ευθύνης έκανα και την μικρή αυτή ανάλυση του έργου του αγίου Ευσταθίου Θεσσαλονίκης. Όλοι μέσα στην Εκκλησία έχουν την θέση τους και την αποστολή τους. Μέσα στον ευλογημένο θεσμό της Εκκλησίας τον οποίο συγκροτεί το Άγιον Πνεύμα υπάρχει ιεραρχική διαβάθμιση των χαρισμάτων. Όποιος ανατρέπει αυτό το ιεραρχικό πολίτευμα της Εκκλησίας θα λογοδοτήσει στον Θεό ως καλλιεργητής της αναρχίας και δημιουργός του σχίσματος, το οποίο σχίσμα δεν συγχωρεί ούτε και το αίμα μαρτυρίου κατά την διδασκαλία των αγίων Πατέρων της Εκκλησίας.

Ανάρτηση στο : http://www.parembasis.gr/2003/03_06_13.htm

Πηγή : <http://www.oodegr.com/>